Hoogheemraadschap van Rijnland

KRW *en biodiversiteit vertalen we in concrete maatregelen*.

De Kaderrichtlijn Water is het beleidskader waarmee Rijnland werkt aan de waterkwaliteit in ons gebied. In een korte film vertellen vissers, natuurbeschermers en landbouwers over de impact die de wet heeft op hun werk.

VV-besluitnota

Registratienummer:
20.013600

De verenigde vergadering

besluit:

1. Voor de uitvoering van de luchtmenginstallatie in de Nieuwe Meer een aanvullend krediet van €600.000 ter beschikking te stellen.

Context

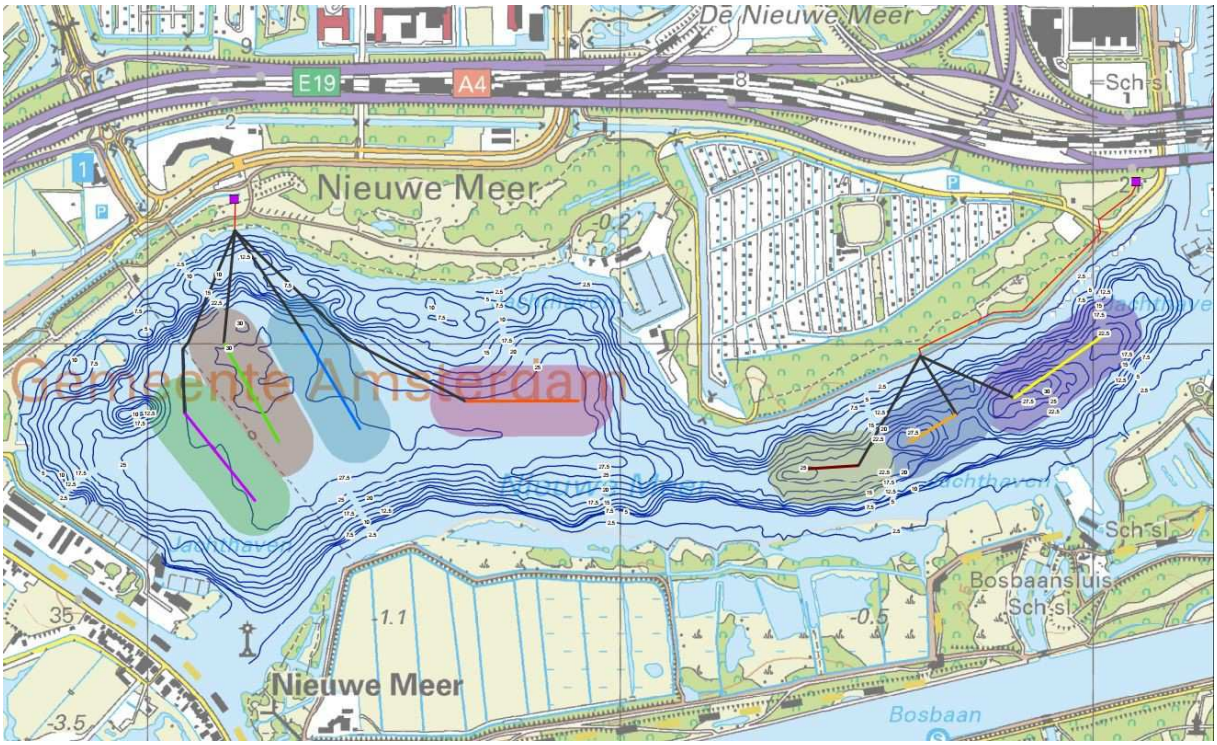
Rijnland heeft 42 officiële zwemwaterlocaties. In de Nieuwe Meer liggen twee officiële zwemwaterlocaties. Deze locaties moeten voldoen aan de Europese Zwemwaterrichtlijn 2006/7/EG en de landelijke "Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden". Het doel van deze Europese en Nederlandse regelgeving is om zwemmers te beschermen tegen gezondheidsrisico's. Bacteriële verontreinigingen en blauwalgen zijn een risico voor volksgezondheid. Op de helft van Rijnlands officiële zwemwaterlocaties zijn blauwalgen een probleem en zorgen voor overlast en negatieve publiciteit. Vandaar dat we in het Waterbeheerplan 5 hebben opgenomen dat we de overlast door blauwalgen willen beperken.
Om de doelstelling ten aanzien van blauwalgenbestrijding te bereiken heeft de VV op november 2016 ingestemd met de aanpak van blauwalgen voor de periode 2017-2021. Een maatregel binnen deze aanpak is het vervangen van de Luchtmenginstallatie in de Nieuwe Meer.

De Nieuwe Meer kent een lange geschiedenis met blauwalgenproblemen. Om de blauwalgenoverlast te beperken heeft Rijnland sinds 1993 een luchtmenginstallatie in bedrijf in de Nieuwe Meer. Door defecten is een deel van de leidingen afgesloten, waardoor de installatie niet meer goed functioneert. In november 2017 heeft de VV besloten de luchtmenginstallatie in de Nieuwe Meer te vervangen en heeft daarvoor een krediet verleend ter grootte van € 600.000, onder voorwaarde dat belanghebbenden voor de helft meefinancieren. (zie VV-besluit 17.004123) Het verkrijgen van de financiering verliep moeizaam. Uiteindelijk is in de tweede helft 2019 door de gemeente Amsterdam financiering toegezegd (€ 363.000) en heeft de provincie Noord-Holland een subsidie verleend (€ 73.000), waarmee aan de voorwaarde van cofinanciering is voldaan. Vervanging van de bestaande installatie is voorzien in de komende winterperiode (1 oktober 2020-1 april 2021).

Sinds 2005 wint Vattenfall (voorheen Nuon) koude uit de Nieuwe Meer. Door het mengen tegen blauwalgen ontbreekt de koude onderlaag, waardoor Vattenfall niet optimaal gebruik kan maken van het koudepotentieel van het meer. Een wens van Vattenfall is om de luchtmenginstallatie verhoogd aan te leggen, waardoor de koude onderlaag wel ontstaat. Met Vattenfall is overeenstemming bereikt dat de extra investering (€ 151.250) en de meerkosten voor de exploitatie (geschat op € 15.000 per jaar) voor hun rekening komen. Deze manier van mengen is innovatief en brengt het watersysteem dichter bij de natuurlijke situatie van een diepe plas met een temperatuur-gelaagdheid in de zomerperiodes.

De overeengekomen bijdragen van Vattenfall en provincie zijn niet in de oorspronkelijke kredietaanvraag verwerkt. Ook financieren we een verplaatsing van het bijbehorende compressorgebouw voor (voor de A10-verbreding, RWS), die eerder niet was opgenomen. Verder was het totale kredietbedrag scherp aan de wind geraamd.

Het project is in 2017 dus gestart met een krediet waarin een aantal kosten en uitgangspunten nog niet waren voorzien. Deze zijn naderhand bekend geworden en uitgewerkt waarbij duidelijk is geworden dat de totale kosten voor dit project 600.000 hoger liggen. Onze partners zijn bereid mee te gaan in de kostenstijging dus is de cofinanciering van 50% gehandhaafd gebleven. Alle partijen hechten nog steeds groot belang aan de vernieuwing van deze installatie.

Afbeelding 1. Het ontwerp (VO) van de luchtmenginstallatie in de Nieuwe Meer

Argumenten

1.1 Luchtmenging is een bewezen effectieve methode is bij het bestrijden van blauwalgen

In diepe meren verminderen luchtmenginstallaties de concentratie blauwalgen en wordt voorkomen dat drijflagen ontstaan. Luchtmenginstallaties worden al sinds 1993 met succes ingezet in de Nieuwe Meer (Amsterdam), Haarlemmermeerse Bosplas (Hoofddorp), Zegerplas (Alphen aan den

Rijn) en recreatieplas de Vlietland (Leidschendam). Indien de installatie Nieuwe Meer nu niet wordt vervangen, kan Rijnland niet voldoen aan de doelstelling van blauwalgbestrijding. Gebiedspartijen hechten erg aan het weer op orde brengen van de blauwalgbestrijding in de Nieuwe Meer.

1.2 Ondiep mengen levert een bijdrage aan meer duurzame koudewinning
Door de menginstallatie verhoogd aan te leggen kan Vattenfall meer duurzame koude winnen uit de Nieuwe Meer. Rijnland vind duurzaamheid belangrijk en wil hierin faciliteren. Bij de kredietaanvraag in 2017 was nog onduidelijk of het verhoogd aanleggen technisch mogelijk was. Daarom is bij de aanvraag uitgegaan van de basisvariant "aanleggen op de bodem van de plas". Inmiddels is duidelijk geworden dat het met verhoogde aanleg mogelijk is om blauwalgen te bestrijden én de koude onderlaag in stand te houden, wat de natuurlijke gelaagdheid van de plas hersteld. Vattenfall is bereid om de extra kosten te betalen. Rijnland financiert deze kosten wel voor en daarom zijn deze meegenomen in de kredietaanvraag.

1.3 De oorspronkelijke raming is bijgesteld
Het krediet uit 2017 was gebaseerd op een te scherpe raming met andere uitgangspunten. De kosten voor het opruimen van de oude installatie, het activeren van uren en de kosten voor advisering waren destijds niet meegenomen. Ook de voorfinanciering van het verhoogd aanleggen was niet opgenomen. Daarnaast moet één van de compressorgebouwen worden verplaatst i.v.m. het verbreden van de ring A10. Deze verplaatsing is in dit project ondergebracht (kosten worden uiteindelijk door RWS vergoed). De voorfinanciering is meegenomen in deze kredietaanvraag. Onderstaand overzicht geeft aan waar de verschillen zijn ontstaan tussen de kredietaanvraag van 2017 en de huidige raming.

Werkzaamheden conform SSK raming maart 2020	**Huidige raming** 2020 (incl. BTW)	**Krediet-aanvraag 2017** (incl BTW)	**Verschil** (= krediet-aanvraag 2020 incl. BTW)
Hardware en realisatiekosten	705.000	510.000	195.000
Voorbereidingskosten extern, onderzoek, ontwerp en duurzaamheidsstudie	120.000	0	120.000
Verhoogd aanleggen (voorfinanciering)	151.250	0	151.250
Verplaatsen compressorhuis op aanwijs RWS Zuidasdok (voorfinanciering)	36.500	0	36.500
Activeren interne uren projectteam	65.000	0	65.000
Risico-reservering (DO-fase = 10%)	107.775	76.500	31.275
Onvoorzien en afronding	14.475	13.500	975
Totaal	**1.200.000**	**600.000**	**600.000**

1.4 Er wordt deels meegefinancierd door derden
De totale raming voor de vervanging bedraagt 1,2 mln. euro. Dit is inclusief het verhoogd aanbrengen en het verplaatsen van het compressorgebouw. Er is een bijdrage voor cofinanciering toegezegd van € 620.000 (gezamenlijk door gemeente Amsterdam, provincie Noord-Holland, Rijkswaterstaat en Vattenfall). De kosten voor Rijnland zijn derhalve € 580.000.

1.5 De raming past binnen begroting en MJP
In de programmabegroting 2020 en MJP 2020-2023 is voor deze investering rekening gehouden met een netto bedrag van € 300.000. De verwachte netto kosten bedragen nu € 580.000. Deze

hogere kosten kunnen opgevangen worden binnen het programma Schoon en gezond water en leiden zodoende niet tot aanvullende tariefconsequenties.

Uitgaande van een afschrijvingstermijn van 10 jaar, bedragen de kapitaallasten van deze kredietaanvraag in het eerste afschrijvingsjaar € 39.600. De uit het krediet voortvloeiende exploitatiekosten komen volledig ten laste van de taak watersysteembeheer. De consequenties voor de belastingtarieven bedragen minder dan 0,5% van de tarieven 2020.

Risico's

1.1 Ondiep mengen is innovatief
Kennisinstituut Deltares heeft modelberekeningen gemaakt over de risico's van ondiep mengen. Uit deze analyse komt naar voren dat bij een minimale diepte van 15 meter er voldoende menging is om de blauwalgen effectief te bestrijden. Er zijn echter geen praktijkvoorbeelden bekend waarin deze methode is toegepast. Mochten er onverhoopt blauwalgenproblemen voordoen, dan is er in het ontwerp rekening mee gehouden dat de installatie ten alle tijden weer terug kan worden geplaatst naar de basisvariant (mengen vanaf de bodem).

1.2 Inkopen van patent-houdende onderdelen en Europese aanbesteding
Er zijn wereldwijd maar enkele spelers op de markt voor de leverantie van deze techniek. Conform het inkoopbeleid van Rijnland zou hierbij een Europese procedure doorlopen moeten worden, waarbij op verzoek van Rijnland enkele partijen van buiten Europa erop aan kunnen haken (in Europa is maar 1 geschikte partij). De doorloopperiode van deze aanbesteding is erg lang en past mogelijk niet bij de planning. Daarnaast moet nog uitgezocht worden hoe om moet worden gegaan met het patent van 1 van de leveranciers op 1 onderdeel van de installatie. Dit kan mogelijk een nadelig effect hebben de doorlooptermijn van het project.